

Olvassuk Jézussal a Bibliát
9. Gyerekszáj (Mt 21,14-16 és Zsolt 8,3)

Valószínűleg valamennyien tudunk esetekről, helyzetekről, amelyekben – legtöbbször kéretlenül és váratlanul – gyermek játszott a „főszerepet”: felnőttek beszélgetését zavarta meg egy váratlan kérdéssel, kisokosként mondta el kéretlenül a véleményét, kifecsegett családi titkot, komor helyzetet oldott fel valami jó „bemondással” vagy éppen csak kimondott valamit, amiről megbizonyosodott, hogy a gyerekszáját komolyan kell venni. Milyen tehetetlenül érezték magukat például azok a szülők, akik halottak napján magukkal vitték a kisfiukat a szeretett nagymama sírjához. Odaérve egyre nyugtalanabban feszengett a kisfiú, míg végre kibökte: mama, azt mondtad, hogy nagymamát magához vette Isten, de akkor itt nem tudjuk meglátogatni...

1.

Az evangelisták egybehangzóan tudósítanak Jézus jeruzsálemi bevonulásáról és hogy nagytakarítást rendezett a templomban. Csak Máté követte tovább a bevonulás következményeit. Jézus mágnesként vonzott magához betegeket, jelesül vakokat és bénákat, akik a gyógyulás reményében tódultak hozzá. Az evangalista szinte szárazon jegyzi meg, hogy „és meggyógyította őket”. Azonban megjelentek a templomi hivatalosok is a főpapok és írástudók személyében, ami végső soron magától értetődő kellett legyen. A főpapok felügyeltek minden templomban történő eseményt, az írástudók kedvelt munkahelye pedig éppen a templom volt. Nem tudunk arról viszont, hogy valaki magánszemélyként csak úgy „gyógyítási rendelőnek” használhatta volna a templomot. Ezen kívül nyilván ismerték a szólás-mondást: „Vak és sánta ne menjen be a templomba” (2 Sám 5,8). Az sem biztos, hogy vakok és bénák ne vehettek volna részt a templomi szertartásokon. De már megjelenésük is felbosszantotta a hivatalosokat, akikről Jézus már korábban azt mondta, hogy őt megölik (Mt 16,21), hogy gyógyításai helyéül éppen a templomot választotta. Ez már magában jelzésértékű lett, amit eredetileg csak a messiási időktől vártak.

Ma nehezen értjük meg azt a dilemmát, amely elé a vakok-bénák bevonulása állította a vezetőket. Két lehetőség között választhattak: vagy elismerik, hogy a gyógyítási csodák és Jézus Dávid fiának való kikiáltása láttán-hallatán betört az időtlen idők óta várt messiási idő. Vagy ez a galileai prédikátor csak egy a sok-sok más hasonló szenzáció-övezte prófeta közül, s akkor – mielőtt nagyobb bajt okozna – félre kell tenni az útból. Ha az első igaz, akkor nekik azonnal be kell állniuk a Jézust, mint Messiást dicsőítő kórusába. Ha nem, akkor értesíteni kell a templomi őrséget, hogy „kardokkal és botokkal” jelenjen meg és vezesse el a galileait – ahogy az később – Júdás árulása okán – be is következett (Mt 26,47).

2.

Nem tudjuk meg, hogy döntöttek, de jellemző, hogy még nem támadtak rá a gyógyítóra. Feltételezhetjük, hogy talán el is simult volna így vagy úgy az eset, ha nem kezdtek volna egyszerre kiáltozni g y e r e k e k a templomban. Ez pedig már tényleg sok volt és végleg kiverte a biztosítékot a hivatalosoknál. Már az is felborzolta a kedélyvilágukat, hogy vajon Jézus rendelt-e meg magának hódolatot éppen gyerekszájából?! Az akkori társadalomnak ugyanis igen ellentétes volt a gyermekekhez való viszonya. Egyrészt szükség volt rájuk, már csak a saját nép fizikai fennmaradása érdekében is s ezért Isten különleges ajándékának tekintették őket. „... az Úr ajándéka a gyermek...” – olvassuk Zsolt 127,3-ban. Másrészt viszont teljes időpazarlásnak tekintették a velük való foglalkozást. Azt egyenlőnek tartották a reggeli henyéléssel vagy a déli borivással és persze elutasították. Amikor azért a tanítványok a gyermekeket Jézushoz hozókat akadályozni akarták ebben, a korabeli szemlélet szerint

semmi rendkívülit nem tettek. Éppen ellenkezőleg a Mesterüket kívánták megóvni a fölösleges időpazarlástól.

A gyermekek – érdekes módon – ugyanazt kezdték kiáltani, amivel a Jeruzsálembé bevonuló zarándokok Jézust köszöntötték: Hozsánna a Dávid Fiának! Erre jöttek dühbe a főpapok és az írástudók. Üdvözlés jár ki a galileainak, – éppen gyerekszából? Erre ők nem jogosultak, s éppen Jézusnak kellene elcsitítania őket! Amit mi hozsannának fordítunk, azt templomi hálaadásakor szerették imádkozni és azt jelenti hogy „mégis segíts meg“. Így találjuk ezt a 118. zsoltárban: „Ó, Uram, segíts meg!“ (25. Vers) De tudunk róla, hogy a lombsátor ünnepe hetedik napján is ezt hétszer kiáltották, körüljárva az áldozati oltárt. Jézus idejében azonban ennek jelentése már nem igen volt ismert és a kiáltás közben bevonult már a világi diadalmenetek kellékterébe is. Sőt Salamon királlyá kenése alkalmával is „megfűjták a kürtöt és az egész nép ezt kiáltotta: Éljen Salamon király!“ (1Kir 1,39) Mindenesetre nagy méltóság üdvözlésénél használták ezt az eredetileg segítségkérő imádságot. S mindezt nagyon jól tudták a főpapok és írástudók!

De felkaphatták fejüket a Dávid fiára is. Az ő elvárásuknak egy diadalmas, Izraelt felszabadító Messiásnak járt volna ki ez a cím, akinek kisebb gondja is nagyobb lett volna annál, hogy vakokkal meg bénákkal bíbelődjék, ahogy azt Jézus állandóan tette. S akárhogy is dönthettek volna, semmiképpen nem rajonghattak, amikor a Názáreti Jézust látták. A gyerekek kiáltozása és messiási rajongása több volt a soknál: mi mást is tehettek volna, mint hogy felháborodtak?! Gyerekszák hozták ki őket a sodrukból.

3.

Amikor a gyermekek a templomban megjelentek, nyilván felnőttektől hallott, betanult szöveget kiáltottak és nem sokat gondolkoztak el annak értelmén vagy fontosságán. És talán éppen ebben a minden spekulálást és tünődést nélkülöző kiáltásban jutott kifejezésre az, amit Jézus a gyermekekben látott: a gondtalan lelkesedést, őszinte kimondását annak, ami benyomást tett rájuk, az önfeledt kitérülést és a szépek-jónak vélt készséges befogadását. Hiszen felnőtt kortársainál éppen ezt hiányolta. Ezért érezzük örömet is mindazokban a helyzetekben, amikor például gyermekeket állított oda követendő példaként a felnőttek elé. Anélkül, hogy elidealizálta volna őket: sehol nem olvasunk arról, hogy ártatlanoknak vagy felettébb okosoknak tartotta volna őket. Viszont a felnőttek „teljesítményeivel“ állította szembe a gyermeki nyitottságot, amely minden a j á n d é k n a k örül. Kisgyermekké kell ezért válnia mindannak, aki az Isten országába akar „bemenni“ (Mt 18,3), s csak ezeké lesz az Isten országa (Mt 19, 14). Mert ez az ország ajándék.

Kötelességszerűen tiltakoztak hát Jézusnál és válaszra kényszerítették. Jézus ehhez hozzászólt már: a pusztai kísértésnél is egymás után háromszor kényszerítette őt a kísértő válaszra. Akkor is bibliai idézettel felelt, akár csak most is: a nyolcadik zsoltárból idézett: „gyermekek és csecsemők szája által szereztél dicséretet...“ (Zsolt 8,3) Ez pedig több szempontból is figyelemre méltó. A 8. zsoltár a teremtő Isten önfeledt dicsérete. Benne összhangban van az istenfélelem és a benne való öröm. Ez teszi a zsoltárost az isten-teremtette világ csodálójává, ámulójává. Amire csak gyermekek képesek, s ezt a zsoltáros olyan hatalomnak tekinti, amely még az ellenséget is térdre kényszeríti. Figyeljük meg, hogy hogyan értette ezt Jézus a főpapoknak adott válaszában!

Ezt a zsoltárt a zsidók az Egyiptomból való csodálatos megmeneküléssel kapcsolatban szerették emlegetni: íme, a csodatevő Isten a m i n é p ü n k Istene! Rajtunk mutatta meg hatalmát! Jézus azonban tudja, hogy ez a zsoltár az e g é s z teremtettség Ura és ezért a gyermeki csodálat nem a h a t a l o m n a k szól, hanem a Jézus d i c s é r e t é t érdemli ki. Éppen abban mutatkozik meg Isten hatalma, hogy

ezt nem a nagyok, a tudók, az okosak és erősek „értékelik“, hanem „azokat választotta ki Isten, akik a világ szemében bolondok, hogy megszegyenítse a bölcsüket... megszegyenítse az erőseket... hogy egyetlen ember se dicsekedjék az Isten színe előtt...“ (1Kor 1,27-29). Ezt éppen az „írástudóknak“ is tudniok kellett volna! S most meg kell szégyenülniök a gyerekek előtt, akik önfeledten éppen a Jézus dicséretében hódolnak a mindenséget teremtő és szerető Istennek. Az írástudók veszélyt sejtenek Jézusban, csak a gyermekek és csecsemők szája – a gyermekszáj! – nyílik öröme és önfeledt dicséretre. Nem tűnik fel, hogy az egész jelenetkor szó sincs a tanítványokról? Dehogy nem: az örvendező, Urukat dicsőítő gyermekek képviselik Jézus tanítványai szerepét!

Íme, intés ez a mindenkori okosoknak, bölcseknek és erőseknek. És mindazoknak, akik már elfelejtettek alázattal és ámulattal meghajolni a hatalmas és szerető Isten mindennapi csodái előtt. S arról a Jézusról, akiben „...a bölcsesség és ismeret minden kincse van elrejtve.“ Aki a mi Urunk. Ámen

Gémes István